

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_17948

Θέμα 48^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 39-57**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΙΣ. *Τί δ', ὦ ταλαῖφρον, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
λύουσ' ἂν εἴθ' ἄπτουσα προσθείμην πλέον;* 40
- ΑΝ. *Εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάση σκόπει.*
- ΙΣ. *Ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῖ γνώμης ποτ' εἶ;*
- ΑΝ. *Εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῆδε κουφιεῖς χερί.*
- ΙΣ. *Ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόρρητον πόλει;*
- ΑΝ. *Τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν, ἦν σὺ μὴ θέλης,
ἀδελφόν· οὐ γὰρ δὴ προδοῦσ' ἀλώσομαι.* 45
- ΙΣ. *Ἦ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;*
- ΑΝ. *Ἄλλ' οὐδὲν αὐτῶ τῶν ἐμῶν μ' εἵργειν μέτα.*
- ΙΣ. *Οἴμοι· φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατήρ
ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο,
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χερί·
ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν
αὐτοκτονοῦντε τῶ ταλαιπώρῳ μόρον
κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν.* 50
55

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τί δ', ὦ ταλαῖφρον ... μ' εἵργειν μέτα.*****(Μονάδες 30)****ΙΣΜΗΝΗ**

Αν ἔτσι ἔχουν τα πράγματα, δύστυχη, ἐγὼ τι ὄφελος θα μπορούσα να φέρω με το να χαλαρώνω ἢ να σφίγγω τον κόμπο;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Εξέτασε (σκέψου) αν θα με βοηθήσεις και θα συνεργαστείς μαζί μου.

ΙΣΜΗΝΗ

Για ποια επικίνδυνη πράξη μιλάς; Τι τάχα έχεις στο μυαλό σου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

(Εξέτασε / Σκέψου) αν θα σηκώσεις το νεκρό μαζί μ'αυτό το χέρι.

ΙΣΜΗΝΗ

Αλήθεια σκέφτεσαι να τον θάψεις, μολονότι απαγορεύεται ρητά στους πολίτες;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τον δικό μου, βέβαια, και τον δικό σου αδελφό (έχω στο νου μου να θάψω), εάν εσύ δεν θέλεις· γιατί, αλήθεια, δεν θα κατηγορηθώ ότι τον πρόδωσα (γιατί εμένα κανείς, αλήθεια, δεν θα με κατηγορήσει ότι τον πρόδωσα).

ΙΣΜΗΝΗ

Δύστυχη, (σκέφτεσαι να θάψεις αυτόν) ενώ το έχει απαγορεύσει ο Κρέων;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αλλά αυτός δεν έχει κανένα δικαίωμα να με εμποδίσει να θάψω τους δικούς μου.

2. Ποια είναι η έννοια του τραγικού στην τραγωδία;

(Μονάδες 10)

Τους ήρωες των τραγωδιών χαρακτηρίζει η τραγικότητα, μια κατάσταση που υποδηλώνει τη σύγκρουσή τους με υπέρτερες δυνάμεις. Και, όντως, ο τραγικός ήρωας συγκρούεται, κυρίως, με τη Μοίρα και τη θεία δίκη, αλλά και με τους ανθρώπους, ακόμη και με τον εαυτό του. Σ' αυτή τη σύγκρουση εκδηλώνεται όλο το ηθικό του μεγαλείο, γιατί δεν αγωνίζεται για το υλικό συμφέρον, αλλά για ηθικές αξίες. Η έννοια της τραγικότητας συμπεριλαμβάνει και τη μετάβαση από την άγνοια στη γνώση, μέσα από την περιπλοκή του ήρωα σε αντιφατικές καταστάσεις, τρομερά διλήμματα και αδιέξοδα μαζί και με τις συνέπειες αυτών των καταστάσεων (ενοχή, ψυχική οδύνη, μοναξιά, συντριβή ή λύτρωση). Το αποτέλεσμα πάντως της τραγικής σύγκρουσης είναι η ηθική ελευθερία που καταξιώνει την προσωπικότητα του τραγικού ανθρώπου.

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη λέξη της Β' στήλης με την ο-ποία έχουν ετυμολογική συγγένεια (δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ολέθριος	
2. άλωση	α) απόλλυμαι

3. άλτης	
4. ολοφυρμός	
5. ευάλωτος	β) <i>άλισκομαι</i>
6. απώλεια	
7. πανωλεθρία	

(Μονάδες 5)

α) → 1, 6, 7

β) → 2, 5

Περισσεύουν οι λέξεις άλτης και ολοφυρμός.

β) πρόσθεση, επίρρημα, πολιτικός, απέχθεια, ανεργία: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου, με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

πρόσθεση → προσθείμην

επίρρημα → απόρρητον

πολιτικός → πόλει

απέχθεια → άπεχθής

ανεργία → ξυνεργάση, κατειργάσαντο

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος